

COURAGE IN POLITICS

A könyv szerkesztői Bódi Ferenc, Andrea Ragusa és Ralitsa Savova. *Bódi Ferenc*, a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetének senior tudományos munkatársa. *Andrea Ragusa* (1974–2018) a kortárs történelem professzoraként dolgozott a Sienai Egyetem Nemzetközi és Politikatudományi Tanszéken, valamint a Fondazione di Studi Storici 'Filippo Turati' Intézet igazgatóságának tagja volt. *Ralitsa Savova* a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet külső munkatársa, doktorjelölt; a *Storia e Futuro* szerkesztőségi bizottságának és az *Amelio Tagliaferri* folyóirat Nemzetközi Tudományos Testületének tagja.

A Saggistica Kiadó által megjelentetett 200 oldalas könyvben a bemutatkozással együtt tíz tanulmány olvasható kilenc szerzőtől. A kötet alapvetően Andrea Ragusa egyetemi docens tiszteletére és emlékére született. A könyv a politikai bátorság témáját több nézőpontból is vizsgálja, mint a siker, a hit, az erény, a különböző személyiségjegyek vagy a nemek közötti különbségek. Ezek kiválóan érzékeltetik a vitatott téma összetettségét. A tanulmányok kiemelik egy-egy korszak figyelemre méltó szereplőit, akik akkor, abban az időszakban – a szerzők megvilágításában – vakmerően nyúltak a politikához, és merész döntéseket hoztak. Az alapvetően történelmi eseményeket új szempontokból bemutató tanulmányok túllépnek a jelenlegi értelmezés keretein, és a feltárt események egy újfajta olvasatát kínálják fel.

Bódi Ferenc *Courage in Politics* című tanulmánya az 1956-os magyar forradalomra összpontosít. A szerző egyrészt, a bátorság erényének motívumát tanulmányozza, ami a szabadságharcosok feltételezett erkölcsi motivációja, másrészt, a „hamis forradalmár” jelenségét értelmezi. A tanulmány Kádár János személyiségére fókuszál, aki kompromisszumok nélkül vált a „helyreállítás” korszakának vezetőjévé. Bódi Ferenc a következő, *Political Anthropological Interpretation of the 1956 Hungarian Revolution* című tanulmányában szintén az 1956-os magyar forradalom értelmezésével foglalkozik, melyben azt vizsgálja, hogy a forradalomban való részvétel bátorság vagy vakmerőség volt-e. A szerző a „hamisság és megtévesztés” ellentétének szembeállításával kíván reagálni a forradalom magyarázatára. A szerző hangsúlyozza, hogy a magyar forradalom 1956-ban valódi kiegyezés nélkül ért véget, az új rendszer hamis értékrendet emelt a valódi erények fölé, ahol a bátorságot a kompromisszumok, az igazságot pedig a hamisság váltotta fel. Szerinte csak az erények biztosítanak olyan közös nyelvet, amely által jó megállapodások születhetnek, a felek megértik és elfogadják egymást, és nem utolsósorban képesek megtalálni a kölcsönös előnyöket.

Thomas R. Lawson – az amerikai Louisville-i Egyetem professzora és a nemzetközi programok igazgatója – a *The Promised Land. A Mountaintop and Political Courage: A View from the Ground* című tanulmányában kifejti, hogy különböző országokban és kultúrákban időtlen idők óta az elnyomás, a hazugságok és a leigázás ellen fellépőket tekintették bátraknak. A szerző a politikai bátorság érzékeltetéséhez egy metaforát használ, miszerint ahhoz, hogy az emberek feljuthassanak a hegy csúcsára, a helyre, ahol többé már nem számítanak elnyomottnak, leigázottnak, és nem kell hamisságokat követniük, ahol a szellemük élhet és kifejezhetik önmagukat, politikai bátorságra van szükség.

Nuno Morgado a geopolitika és a külpolitika szakértője, az *Eötvös Loránd Kutatási Hálózat külső munkatársa*, a Budapesti Corvinus Egyetem adjunktusa. Az *Anti-communism in Salazar's Portugal and the Hungarian Uprising of 1956* című tanulmányának célja a portugál kormány és társadalom 1956-os magyar felkelésre adott válaszána vizsgálatát.

Kávássy János Előd a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archivum tudományos munkatársa. A *From Sound to Square Silence* című tanulmánya középpontjában az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc tragédiája áll. A szerző arra törekszik, hogy bemutassa 1956 egyik elfeledett hőjét, Rajki Mártont, aki azt vallotta, hogy a párbeszéd és a konszenzus lényegében az uralkodó kommunista rendszer elnyomásaként és terrorjaként értelmezhető.

Oross Dániel politológus, 2011-től a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetének tudományos munkatársa. A *Youth Policy between 1956 and 2016 in Hungary* című tanulmányában azon az állásponton van, hogy az ifjúság fontos szerepet játszott a forradalmi változásokban, de politikai képviselőjük mindig is gyenge volt. A tanulmány a fiatalok szerepét mutatja be az 1956-os magyar forradalomban. Szerinte a magyar ifjúságpolitika elnyúló átalakulása még korántsem ért véget, az napjainkban is tartó folyamat, amelynek új kihívásokkal kell számolnia.

A *Female Courage* című tanulmány szerzői: *Toldi Andrea* nyelvtanár – a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar munkatársa –, *Fábián Gergely* szociológus – a DE Egészségügyi Kar Társadalomtudományi Tanszékének vezetője –, valamint *Thomas R. Lawson* amerikai professzor. A szerzők arra hívják fel a figyelmet, hogy egy férfi lehet király, egy csata vezetője, tábornok vagy lovag, de ahhoz, hogy egy nő politikus legyen, vezető szerepet vállaljon, vagy felemelje a hangját valamiért vagy valakiért, nagy bátorságra van szükség. Hangsúlyozzák, hogy ma egyre több nő vesz részt aktívan a politikai életben, vagy tölt be történelemíró szerepet, és emiatt leginkább furcsának, „másnak” vagy lázadónak tekintik őket.

A kötet utolsó két tanulmányának szerzője *Szécsi Árpád*, aki PhD-jelölt az Eötvös Loránd Tudományegyetem Államtudományi Doktori Iskolájában. A *Pre-history of the Hungarian Democratic Forum as an Intellectual and Political Movement* című tanulmányában az 1990-es szabad választásokat megnyerő párt, a

Magyar Demokrata Fórum (MDF) szellemi és politikai előzményeire fókuszál, áttekintést ad a látens hálózattá válás meghatározó időszakáról. A *From the Tent to the Parliament. The Early Period of the Hungarian Democratic Forum (1987–1990)* című tanulmányában a szerző megállapítja, hogy az MDF gyökerei – mind szellemi, mind erkölcsi dimenziókban – az 1956-os magyar forradalomra nyúlnak vissza, majd az országos méretűvé növekedett szervezet 1989 nyarán politikai párttá alakult. Az MDF – mint a legnagyobb számú mandátummal rendelkező párt – 1990 tavaszán megnyerte a választásokat, és folytatta „a sátólól a parlamentig” tartó történelmi útját.

A tanulmánykötet minden olyan szakember számára hasznos, akik politikatudománnyal vagy történelmi kutatásokkal foglalkoznak. A könyv azoknak ajánlott, akik kritikusan, új nézőpontból kívánják szemlélni a tényszerű történelmi eseményeket.

(Ferenc Bódi – Andrea Ragusa – Ralitsa Savova editors: Courage in Politics. Pisa: Pacini Editore, 2020)

Barnucz Nóra

egyetemi tanársegéd

Nemzeti Köszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus